

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobkyně: **D. L.**, zast. JUDr. Renatou Černou-Plevákovou, advokátkou se sídlem U Soudu 388, 500 03 Hradec Králové proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2012 čj. OAM-134/ZA-ZA06-K01-2011, t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Odměna advokátky JUDr. Renaty Černé-Plevákové se určuje částkou 8.640,-- Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové na účet soudem ustanoveného zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

O d ů v o d n ě n í :

Včas podaná žaloba byla namířena do shora označeného rozhodnutí žalovaného, který na základě žádosti žalobkyně o poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu rozhodl tak, že po projednání žádosti podmínky pro postup dle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., v platném znění (dále jen zákon o azylu) neshledal a mezinárodní ochranu žalobkyni neudělil.

Ta ve včasné žalobě namítla pochybení správního orgánu, které spatřovala v nedostatečném projednání její žádosti a v zásadě v nesprávných závěrech, ke kterým žalovaný ve svém rozhodnutí dospěl. Popsala své problémy na Ukrajině spočívající v potížích s agresivním otcem, kdy byla přesvědčena, že ji kompetentní orgány patřičnou pomoc neposkytnou a to s ohledem na vysokou míru korupce ve státní správě či policii. Zdůraznila, že je vdaná za občana České republiky. Ten je poživitelem invalidního důchodu, je nemocný a vyžaduje péči žalobkyně. Právě tak je žalobkyně nucena postarat se o svoji matku, která je po pracovním úrazu a na území České republiky má povolen trvalý pobyt. Návrat na Ukrajinu není z výše uvedených důvodů reálný. Trvala na zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Ve vyjádření vypracovaném s datem 22. května 2012 správní orgán zopakoval podstatný obsah žaloby. Zdůraznil, že žalobkyně netvrdila žádné azylově relevantní důvody, které by bylo lze podřadit pod ust. § 12 písm. a) či písm. b) zákona o azylu. Potřebu legalizace pobytu, která z jejího přednesu jasně vyplynula, je potřebí řešit v souladu se zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Vyslovil přesvědčení, že v průběhu správního řízení nebyla žalobkyně krácena na svých právech a postup žalovaného byl plně v souladu se zákonem. S přihlédnutím k informacím uvedených žalobkyní správní orgán rovněž usoudil, že v konkrétním případě nejsou naplněny důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. K otázce případného návratu na Ukrajinu a obav s tím spojených žalobkyně rovněž neuvedla žádné skutečnosti, které by bylo možno charakterizovat jako nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu a to i s ohledem na informace o zemi původu. V ostatním odkázal na odůvodnění písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí a trval na zamítnutí žaloby, kterou vyhodnotil jako nedůvodnou.

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou, projednal soud žalobu v rozsahu vytyčeném žalobními body (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Obě strany setrvaly na svých přednesech a již učiněných procesních postojích.

Právní rámec projednávané věci je upraven následovně: mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje

k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvodky k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Krajský soud při projednání žaloby postupoval způsobem obvyklým, tedy prostudoval správní spis, napadené rozhodnutí, seznámil se s obsahem žaloby a posléze i správního orgánu. Ověřil, že správní orgán při svém rozhodování vycházel ze žádosti žalobkyně ze dne 2. 5. 2011, z údajů ve vlastnoručně psané žádosti a z pohovorů, které se uskutečnily dne 10. 5. 2011 a dne 31. 1. 2012. Pro své rozhodnutí v průběhu řízení shromáždil informace ohledně politické, ekonomické a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Vycházel z informace MZ USA s názvem Ukrajina - Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2009 z 11. března 2010 a tatáž zpráva za rok 2010 z 8. dubna 2011. Dále disponoval zprávou Freedom House 2009 – Svoboda ve světě – Ukrajina, Výroční Informací Human Rights Watch z ledna 2011 a celkem pěti Informacemi MZV, konkrétně pod č. j. 113176/2009-LPTP z 23. července 2009, č. j. 129871/2010-LPTP ze dne 19. ledna 2010, č. j. 106362/2009-LPTP ze dne 13. května 2009, č. j. 111193/2009-LPTP ze dne 29. července 2009 a č. j. 121230/2011-LPTP ze dne 7. prosince 2011 (informace zaměřeny mimo jiné na postoj státních orgánů k otázce porušování lidských práv, možnost podání stížnosti na nečinnost státních orgánů, postavení nevládních organizací a rovněž na situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v případě návratu na Ukrajinu). Dále poukázal na informace obsažené v aktuální databázi ČTK.

Informace či zásadnějšího upřesnění námitek se krajský soud od žalobkyně nedočkal. Ta setrvala na obsahu žaloby a zdůraznila, že správní orgán nedostatečně vyhodnotil okolnosti týkající se jejího rodinného života spočívající v povinnosti pečovat o nemocného manžela a matku.

Z přednesů žalobkyní učiněných v průběhu řízení před správním orgánem se podává následující: Žalobkyně je státní občankou Ukrajiny, ukrajinské národnosti, vyznáním je křesťanka. Získala vysokoškolské vzdělání v oboru právo, nikdy se do politického života nezapojila, zdravotní stav označila za dobrý. Matka opustila otce, neboť požíval alkohol a byl agresivní. Vycestovala v minulosti do České republiky, kde se vdala a získala povolení k trvalému pobytu. Žalobkyně v České republice pobývala od roku 2009, dne 10. 10. 2009 uzavřela sňatek s občanem České republiky. Sama připustila, že po roce pobytu se vrátila na Ukrajinu s cílem sehnat si tam zaměstnání. V letech 2010 a 2011 se podvackrát vrátila na Ukrajinu, nejprve asi na pět měsíců, poté na dobu tří měsíců. Pobývala u svého otce, se kterým si nerozuměla, nechoval se k ní dobře a dokonce žalobkyni fyzicky napadl. Násilnost

policii nenahlásila právě pro blízké rodinné vazby. Měla v úmyslu vyřídit si pobyt tak, aby mohla v České republice nadále žít a pracovat. Právník, který ji přislíbil pomoc, toliko inkasoval peníze a potřebné povolení k pobytu žalobkyni nevyřídil. Připustila, že z návratu na Ukrajinu obavy nemá, je zdravá, práci by si zajistila. Její pomoc však potřebuje manžel a matka, která je po úraze. V provedených pohovorech připustila, že se opakovaně pokoušela vyřídit si legální pobyt v České republice, leč měla problémy s příslušníky cizinecké policie v Litoměřicích. Zdůraznila, že zde pracovala, nikdy se nedostala do konfliktu se zákonem, nebyla trestně stíhána a přesto jí nebyl pobyt povolen. Poukázala na zdravotní stav manžela, který je invalidním důchodcem a prodělal zápal plic. Její matka je vdova, utrpěla úraz a rovněž vyžaduje pomoc žalobkyně, když je „trochu neschopná“. Připustila, že na Ukrajině by pracovat mohla, nicméně nemá tam kde bydlet, neboť její vztah s otcem je špatný.

Podstatné okolnosti příběhu předneseného žalobkyní správní orgán velmi podrobně zaznamenal v písemném odůvodnění svého rozhodnutí. Zde s logickými argumenty a odkazem na informace o zemi původu přesvědčivým způsobem objasnil, proč v uplatněné žádosti, resp. důvodech v ní uvedených, nelze spatřovat naplnění podmínek § 12 písm. a) či § 12 písm. b) zákona o azylu.

Zcela bez pochybností se nemohlo jednat o § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobkyně nebyla v zemi původu politicky aktivní a žádné pronásledování v souvislosti s uplatňováním politických práv a svobod netvrdila. Rovněž tak ovšem s ohledem na popsané problémy a důvody odchodu krajský soud ve shodě se správním orgánem neshledal naplnění podmínek uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně odešla do České republiky, kde již po řadu let žila její matka a za člověkem, se kterým se seznámila po internetu a který se stal posléze jejím manželem. Nebyla pronásledována (státními orgány či soukromými subjekty, před jejichž činností by se nemohla dovolat ochrany kompetentních orgánů) z důvodů rasy, pohlaví, náboženství, národnosti příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Její problém – konflikty s otcem – je problém rodinný. Tvrze fyzické napadené ze strany otce pak žalobkyně jistě mohla řešit u kompetentních orgánů své země (podat stížnost policii apod.), přičemž takovýto postup je s ohledem na obsah shromážděných zpráv reálný. Skutečnost, že této možnosti nevyužila, neboť se jednalo o nejbližšího člověka, neznámá, že by jí byla účinná pomoc odepřena. Posléze vznesené pochybnosti právě v tom směru, že by snad pomoc nebyla účinná jsou ničím nepodložené spekulace. Ostatně sama žalobkyně připustila, že pomoc nevyhledala záměrně a to s ohledem na úzké rodinné vazby.

Ze všech okolností projednávané věci je zjevné, že důvodem žádosti žalobkyně byla snaha po další legalizaci pobytu na území České republiky poté, kdy se jí nepodařilo vyřídit si za pomoci advokáta legální pobyt. Problémy s další legalizací pobytu na území České republiky nastaly v důsledku žalobcova protiprávního jednání. Za nástroj legalizace pobytu žalobce pak správně označil zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Případný je v projednávané věci odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně čj.

7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005, ve kterém se uvádí: „Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na „složitost mechanismů“, které tento upravuje.“

Ve smyslu obsahu § 13 zákona o azylu žalobkyně nepřednesla informace, které by správnímu orgánu umožňovaly a současně jej zavazovaly k podrobnějším úvahám ve smyslu daného ustanovení.

Za zákonné a shromážděným informacím odpovídající považuje krajský soud na rozdíl od přesvědčení žalobkyně i neudělení azylu dle § 14 zákona o azylu, tedy tzv. humanitárního azylu. V konkrétním případě věnoval správní orgán dostatečnou pozornost objasnění důvodů, pro které tzv. humanitární azyl neudělil. Žalobkyně předně nepřednesla žádné zásadní zdravotní potíže, které by jí bránily v návratu do vlasti. Dle přesvědčení krajského soudu se žalovaný rovněž správně vypořádal s námitkou týkající se narušení rodinných vztahů, jeho odůvodnění krajský soud akceptuje, a proto v podrobnostech na závěry žalovaného v této otázce odkazuje. Žalobkyně toliko zmínila skutečnost, že manžel je invalidní důchodce a prodělal zápal plic. Ke své matce uvedla, že byla po úrazu, žalobkyně jí poskytuje pomoc, neboť matka je „trochu neschopná“. Je nezbytné, s ohledem na námitku žalobkyně, že správní orgán tomuto problému nevěnoval dostatečnou pozornost, připomenout, že žalobkyně je vysokoškolsky vzdělaná žena, která si dokázala zajistit zaměstnání jak na Ukrajině, tak v České republice. Pokud byla přesvědčena o vážnosti zdravotního stavu svých nejbližších, jistě mohla a měla v rámci správního řízení předložit žalovanému takové informace, které by mimořádnou vážnost zdravotního stavu jejího manžela a matky prokazovaly a bylo by na žalovaném, jakým způsobem by uvedený důkaz ve vztahu k humanitárnímu azylu vyhodnotil. Situaci žalobkyní popsanou poměrně obecně a bez objektivně doložených důkazů dle názoru soudu žalovaný posoudil zcela afektivně. Dále správní orgán zcela přiléhavě zdůraznil skutečnosti, které lze dle ustálené soudní judikatury považovat za okolnosti odůvodňující tento mimořádný postup. Konstatoval, že případ žalobkyně není případem zvláštního zřetele hodným.

Při úvahách o případné důvodnosti žalobcovy námitky vycházel krajský soud u rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55 (Ej 174/2004), ve kterém se uvádí: „Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární

katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Poměrně obsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu dává celkem jasnou odpověď na otázku, kdy je namístě uvažovat o udělení humanitárního azylu a v jakém rozsahu je soud oprávněn přezkoumávat závěry správního uvážení žalovaného o jeho neudělení. Rozhodnutí správního orgánu, v němž bylo použito správního uvážení (§ 14 tzv. humanitární azyl), může soud přezkoumat jen po formální stránce a po věcné stránce pouze v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené správním uvážením. Soud uvážil, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu je v souladu se zákonem. Ten měl dostatek podkladů (konkrétních zpráv a informací – přesně citovány v napadeném rozhodnutí a to i od samotného žalobce, z nichž nebylo možno na případnou důvodnost tohoto postupu usoudit) pro rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu a posoudil neudělení azylu podle tohoto ustanovení v mezích stanovených zákonem.

Následně správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobce důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V odůvodnění této části svého rozhodnutí žalovaný rovněž vycházel ze standardních a pro projednávaný případ dostatečných informací. Tyto si opatřil v průběhu správního řízení a jednalo se o informace získané přímo z přednesu žalobkyně a dále o informace o zemi původu včetně aktuální situace zachycené v databázi ČTK. Porovnáním daných informací pak správní orgán neshledal v konkrétním případě žalobkyně důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a a 14b zákona o azylu. V řízení nebylo prokázáno, že by jí v případě návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu citovaného § 14a zákona o azylu, což ostatně sama žalobkyně prokázala svými opakovanými návraty a pobytu na Ukrajině včetně jasného projevu v tom směru, že v případě návratu se ničeho

zásadního neobává. Na Ukrajině neprobíhá žádný vnitřní ozbrojený konflikt, země rovněž tak není v otevřeném mezinárodním ozbrojeném konfliktu. Na možnost bezpečného návratu lze usoudit z cílených Informací MZV z roku 2009 včetně vývoje situace tak, jak je zachycen v databázi ČTK. Další doplnění dokazování nepovažoval krajský soud s přihlédnutím k okolnostem případu za potřebné (žádost s cílem legalizace pobytu). Žalobkyni ve vlasti zjevně nehrozí v případě jeho návratu nebezpečí dle cit. ustanovení a její vycestování nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky ČR (§ 14a odst. 2 zák. o azylu), konkrétně by se mohlo jednat o čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále Úmluva). Z obsahu daného článku rozhodně nevyplývá, že by obsahoval povinnost respektovat volbu manželských párů ohledně země trvalého pobytu rodiny. Jak správně dovodil žalovaný, žalobkyně je ukrajinskou státní příslušnicí, tudíž není zásadního důvodu, pro který by v případě neúspěchu s legalizací dalšího pobytu na území České republiky nemohla realizovat svůj soukromý a rodinný život na Ukrajině. Pouhý obecný odkaz na lepší zdravotní péči v České republice pro osobu manžela jistě nemůže být rozhodnou skutečností. I v této otázce lze plně odkázat na odůvodnění rozhodnutí žalovaného, který své závěry doplnil odkazy na konkrétní rozsudky Nejvyššího správního soudu v Brně vztahující se k danému problému. Důvody pro postup dle § 14b zákona o azylu (doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny) soud v případě žalobce rovněž nezjistil, jak správně uzavřel a odůvodnil žalovaný.

Po provedeném řízení neshledal krajský soud námitky žalobce důvodné, a žalobu tak s odkazem na § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný a správní orgán náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Soudem ustanovená advokátka požadovala odměnu za tři úkony právní služby a s tím související paušální odměnu. Jednalo se o převzetí a přípravu zastoupení, písemné podání soudu – doplnění žaloby, účast při jednání soudu. Krajský soud tak ustanovené advokátce přiznal odměnu za tři úkony právní služby po 2.100,-- Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d), g) odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a náhradu hotových výdajů ve výši 3 x 300,-- Kč (§ 13 odst. téže vyhlášky), celkem 7.200,-- Kč. Současně jako plátce daně z přidané hodnoty požadovala navýšení odměny o 20%, což z požadované částky činilo 1.440,-- Kč. Celková účtovaná a soudem důvodně přiznaná odměna činí 8.640,-- Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet advokátem vymíněný.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 27. září 2012

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně